

אדם הראשון חטא הנה. ואחרנין אמרין גפון הנה. ואחרנין אמרין תאנה היתה, ולא הו חולקין במלוליהו, דכלא קשוט. דשבעת מינין נטועין בארץ, חטא ושעורה.

והינו דתנו, בעצרת על פרות האילן נדון כל עלמא. בלהו קרא לון אילן חד מסטרא חד. ומסטרא אחרא מתפרשן לשבעה מינין. כגון לולב דאיהו אגדה חדא לתתא ולעלא מתפרשן מינין כל חד לחולקה. כגונא דחיון דאתמר בהו (יחזקאל א יא) ופניהם וכנפיהם פרות מלמעלה. ולתתא, שמים חברת איש ושמים מכסות את גויתיהנה.

זבאה איהו עץ דאיהו שתול על פלגי מים דאורייתא. ויתיר מאן דאיהו מסטרא דאילנא דחיי, דאתמר ביה אשר פרו יתן בעת"ו (תהלים א א), ודא שכניתא ולא אפיק מעת דילה. (ישעיה ס כב) אני ה' בעת"ה אחישנה. בעתה ע"ב פנים לתורה, דאיהי ת' מן עת ועלהו לא יבול. כגון (דברים ח ד) שמלתך לא בלתה מעליך. זכר אשר יעשה יצליח. אלין פקודין דעשה. דאתמר עליהו (בראשית ל ט א) וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו. (מים היינו דכתיב על פלגי מים) ואוקמוה מארי מתניתין דאיהי אורייתא דאתמר ביה (משלי ה טו) שתה מים מבורך וגו'. ואוקמוה בור מים מכנסים. באר מים חיים. דדא הוא דכתיב (שה"ש ד טו) מעין גנים באר מים חיים.

מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, איהי מים מכנסים למקוה. מים מכנסים סרוחים. אלין מסטרא דטוב. ואלין מסטרא דרע. ומים מכנסים (למקוה) אלין הלכות ולקוטות שהן כמו לקט שכחה ופאה לעני, כף המים המכנסים לאותו שנקרא עני בתורה ובמצוותיה, שאין לו

ואחרים אומרים תאנה היתה. ולא היו חלוקים בדבריהם, שהכל אמת. ששבעת המינים נטועים בארץ, חטא ושעורה. והינו מה ששנינו, בעצרת על פרות האילן נדון כל העולם. לכלם קרא אילן אחד מצד אחד. ומצד אחר נפרדים לשבעה מינים. כמו לולב שהוא אגדה אחת למטה ולמעלה, נפרדים המינים כל אחד לחלקו, כמו החיות שנאמר בהן (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרות מלמעלה. ולמטה, שמים חברות איש ושמים מכסות את גויתיהנה.

אשריו העץ שהוא שתול על פלגי מים של התורה. ויותר מי שהוא מהצד של עץ החיים, שנאמר בו (בראשית א) אשר פרו יתן בעת"ו, וזו השכינה, ולא מוציא מעת שלו. אני ה' בעת"ה אחישנה. בעתה, שבעים ושנים פנים לתורה, שהוא ת' מן עת, ועלהו לא יבול. כמו שמלתך לא בלתה מעליך.

זכר אשר יעשה יצליח - אלו מצוות עשה, שנאמר עליהן וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו. (מים היינו שכתוב על פלגי מים) ופרשוה בעלי המשנה שהיא התורה, שנאמר בה שתה מים מבורך וגו'. ופרשוה, בור - מים מכנסים. באר מים חיים. זהו שכתוב מעין גנים באר מים חיים.

מהצד של עץ הדעת טוב ורע, היא מים מכנסים למקוה. מים מכנסים סרוחים. אלו מצד הטוב, ואלו מצד הרע. והמים המכנסים (למקוה) אלו הלכות ולקוטות שהן כמו לקט שכחה ופאה לעני, כף המים המכנסים לאותו שנקרא עני בתורה ובמצוותיה, שאין לו